

Na temelju članka 17. stavak 2. i članka 72. točka d) Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04) i članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine u suradnji s nadležnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, na 113. sjednici održanoj 21. siječnja 2010. godine, donijelo je

PRAVILNIK

O OZNAKAMA IZVORNOSTI I OZNAKAMA ZEMLJOPISNOG PODRIJETLA HRANE

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Članak 1. (Predmet)

(1) Pravilnikom o oznakama izvornosti i oznakama zemljopisnog podrijetla hrane (u daljnjem tekstu: Pravilnik) propisuje se postupak za registraciju oznaka izvornosti i oznaka zemljopisnog podrijetla hrane (u daljnjem tekstu: prehrambeni proizvod), sadržaj, oblik i način vođenja Registra oznaka izvornosti i Registra oznaka zemljopisnog podrijetla prehrambenih proizvoda (u daljnjem tekstu: registri) i sustav utvrđivanja sukladnosti.

(2) Odredbe ovoga Pravilnika ne primjenjuju se na proizvode vinskog sektora, osim vinskog octa, niti na jaka alkoholna pića koji su uređeni posebnim propisima.

Članak 2. (Definicije)

Pojmovi korišteni u ovome Pravilniku imaju sljedeća značenja:

a) **oznaka izvornosti** naziv je regije, određenog mjesta ili u posebnim slučajevima zemlje, koji se rabi za označavanje prehrambenog proizvoda:

- 1) koji potječe iz te regije, određenog mjesta ili zemlje,
- 2) čija kakvoća ili karakteristike, bitno ili isključivo, nastaju pod utjecajem posebnih prirodnih i ljudskih čimbenika određene zemljopisnog sredine, te
- 3) čija se proizvodnja, prerada i priprema u cijelosti odvija u tom zemljopisnom području;

b) **oznaka zemljopisnog podrijetla** naziv je regije, određenog mjesta ili u posebnim slučajevima zemlje koji se rabi za označavanje prehrambenog proizvoda:

- 1) koji potječe iz te regije, određenog mjesta ili zemlje,
- 2) koji ima posebnu kakvoću, ugled ili drugo obilježje koje se pripisuje njegovom zemljopisnom podrijetlu, te
- 3) čija se proizvodnja i/ili prerada i/ili priprema odvija u tom zemljopisnom području;

c) **zemljopisno područje** naziv je za područje koje mora biti razdvojeno i jasno određeno na detaljan i precizan način tako da se izbjegne svaka dvosmislenost;

d) **generički naziv** je naziv koji je, iako se odnosi na određeno mjesto ili na određenu regiju u kojoj je prehrambeni proizvod izvorno proizveden ili stavljen na tržište, postao uobičajen naziv za taj proizvod;

e) **homonimi** podrazumijevaju naziv dvije ili više regija ili mjesta podrijetla prehrambenog proizvoda koji su jednaki ili gotovo jednaki u pisanom ili govornom obliku;

f) **grupa** podrazumijeva svako udruženje proizvođača i/ili prerađivača određenoga prehrambenog proizvoda (u daljnjem tekstu: udruženje), bez obzira na pravni status koji to udruženje ima;

g) **registracija** je zaštita oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla.

Članak 3.

(Tradicionalni i povijesni nazivi)

(1) Tradicionalni zemljopisni ili nazivi koji nisu tradicionalno zemljopisni, a rabe se za označavanje prehrambenih proizvoda koji ispunjavaju uvjete iz članka 2. ovoga Pravilnika, smatrat će se oznakama izvornosti i oznakama zemljopisnog podrijetla.

(2) Iznimno od odredaba članka 2. točke a) ovoga Pravilnika, zemljopisne oznake koje imaju dokazano tradicionalno obilježje, izniman ugled i dobro su poznate, registriraju se kao oznake izvornosti i u slučaju kada sirovine za prehrambeni proizvod potječu iz područja koje je šire ili različito od područja prerade, pod uvjetom da:

a) je područje proizvodnje sirovina određeno;

b) postoje posebni uvjeti za proizvodnju sirovina;

c) postoji sustav inspeksijske kontrole koji osigurava ispunjavanje zahtjeva navedenih u točki b) ovoga stavka.

(3) Oznake iz stavka (2) ovoga članka morale su prije 1. svibnja 2004. godine biti priznate u Bosni i Hercegovini.

(4) Sirovine iz stavka (2) ovoga članka odnose se samo na žive životinje, meso i mlijeko.

(5) Svako ograničenje podrijetla sirovina u vezi sa zemljopisnim podrijetlom mora biti obrazloženo u smislu značenja odredaba članka 10. točke f) alineje 2) ovoga Pravilnika.

(6) U odnosu na proizvod životinjskog podrijetla označen kao oznaka izvornosti, detaljna pravila o izvornosti i kakvoći hrane bit će uvrštena u proizvođačku specifikaciju. Hrana za životinje smatra se izvornom ako je podrijetlom unutar određenog zemljopisnog područja.

Članak 4.

(Generički naziv, naziv koji se ne može registrirati)

(1) Naziv koji je postao generički ne može se registrirati.

(2) Pri utvrđivanju je li neki naziv generički ili ne uzimaju se u obzir svi čimbenici, a osobito:

a) postojeća situacija u Bosni i Hercegovini i u područjima potrošnje proizvoda;

b) situacija u drugim zemljama;

c) važeći nacionalni propisi.

(3) Naziv se ne može registrirati kao oznaka izvornosti ili oznaka zemljopisnog podrijetla u slučaju kada je u sukobu s nazivom neke biljne vrste ili životinjske pasmine, te uslijed toga može dovesti potrošače u zabludu o stvarnom podrijetlu prehrambenog proizvoda.

Članak 5.

(Homonimi)

(1) Naziv koji je u potpunosti ili djelomično homonim naziva koji je već registriran u skladu s ovim Pravilnikom, registrirat će se uz odgovarajuće poštivanje lokalne i tradicionalne uporabe te stvarnog rizika od dovođenja u zabludu potrošača. Posebice:

- a) neće se registrirati naziv koji je homonim i koji pogrešno upućuje potrošača da proizvod dolazi iz nekog drugog područja, čak i ako je takav naziv točan u odnosu na stvarno područje, regiju ili mjesto podrijetla tih prehrambenih proizvoda;
- b) kada se rabi registrirani naziv koji je homonim, mora se voditi računa da u praksi postoji dovoljna razlika između homonima koji se kasnije registrira i naziva koji je već upisan u registar, pazeći pri tome da se prema proizvođačima postupa na nepristran i pravedan način i da se potrošač ne dovede u zabludu.

(2) Oznaka izvornosti i oznaka zemljopisnog podrijetla neće se registrirati ako bi takva registracija, zbog ugleda, i dužine vremena u kojem je rabljena, mogla dovesti potrošače u zabludu o pravom podrijetlu proizvoda.

DIO DRUGI - POSTUPAK ZA REGISTRACIJU

Članak 6.

(Tijelo koje provodi postupak za registraciju)

- (1) Postupak za registraciju oznake izvornosti i oznake zemljopisnog podrijetla prehrambenog proizvoda pokreće se zahtjevom koji se podnosi Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija).
- (2) Postupak iz stavka (1) ovoga članka provodi Povjerenstvo za registraciju oznaka izvornosti i oznaka zemljopisnog podrijetla prehrambenih proizvoda (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo), koje osniva Vijeće ministara na prijedlog Agencije, u suradnji s nadležnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.
- (3) Povjerenstvo ima stalne članove, od kojih je najmanje jedan prehrambeni tehnolog, jedan agronom i jedan pravnik, i članove koji se mijenjaju ovisno o kategoriji proizvoda za koji se traži oznaka izvornosti i oznaka zemljopisnog podrijetla.
- (4) Predsjednik Povjerenstva iz stavka (2) ovoga članka je predstavnik Agencije.

Članak 7.

(Poslovi Povjerenstva)

Povjerenstvo iz članka 6. stavka (2) ovoga Pravilnika, u vremenskom roku koji ne bi trebao biti duži od 12 mjeseci, obavlja sljedeće poslove:

- a) razmatra zahtjeve za registraciju oznake izvornosti odnosno oznake zemljopisnog podrijetla prehrambenog proizvoda i predlaže Agenciji donošenje rješenja o registraciji oznake;
- b) razmatra pristigle prigovore;
- c) traži, ako je to potrebno, dopunu zahtjeva za registraciju oznake izvornosti odnosno oznake zemljopisnog podrijetla;
- d) razmatra zahtjeve za naknadnu izmjenu i dopunu specifikacije prehrambenog proizvoda u smislu članka 20. ovoga Pravilnika;
- e) razmatra zahtjeve za pravo uporabe registrirane oznake izvornosti odnosno zemljopisnog podrijetla.

Članak 8.

(Pravo podnošenja zahtjeva)

- (1) Zahtjev za registraciju oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla za pojedini prehrambeni proizvod može podnijeti udruženje proizvođača i/ili prerađivača toga proizvoda iz članka 2. točke f) ovoga Pravilnika.
- (2) Pojedini proizvođač i/ili prerađivač, neovisno o tomu je li fizička ili pravna osoba, može podnijeti zahtjev za registraciju iz stavka (1) ovoga članka samo:
 - a) ako je u vrijeme podnošenja toga zahtjeva jedini proizvođač odnosno prerađivač prehrambenog proizvoda za koji je spreman podnijeti zahtjev za registraciju oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla u određenom zemljopisnom području;
 - b) ako određeno zemljopisno područje ima karakteristike koje se znatno razlikuju od svojstava proizvoda proizvedenih u susjednim područjima.
- (3) U slučaju iz stavka (2) ovoga članka pojedina fizička ili pravna osoba koja je podnijela zahtjev za registraciju oznake predstavlja udruženje u smislu članka 2. točke f) ovoga Pravilnika.
- (4) Podnositelji zahtjeva iz st. (1) i (2) ovoga članka mogu podnijeti zahtjev za registraciju samo za prehrambene proizvode koje oni proizvode ili prerađuju.
- (5) Podnositelji zahtjeva iz st. (1) i (2) ovoga članka, nakon što registriraju određeni prehrambeni proizvod u Bosni i Hercegovini u skladu s ovim Pravilnikom, mogu podnijeti zahtjev za registraciju oznake izvornosti i oznake zemljopisnog podrijetla na razini Europske unije.
- (6) Zahtjev iz stavka (5) ovoga članka šalje se Europskoj komisiji izravno ili putem Agencije.

Članak 9.
(Sadržaj zahtjeva)

- (1) Zahtjev za registraciju oznake izvornosti odnosno oznake zemljopisnog podrijetla iz članka 6. stavka (1) ovoga Pravilnika sadrži:
 - a) podatke o podnositelju zahtjeva odnosno udruženju, te o svakom njegovom pojedinom članu, koji je proizvođač odnosno prerađivač prehrambenog proizvoda za koji se traži oznaka (ime i prezime odnosno naziv pravne ili fizičke osobe, punu adresu odnosno sjedište te njihovi matični ili identifikacijski broj, a u slučaju udruženja također i pravni status udruženja);
 - b) oznaku izvornosti ili oznaku zemljopisnog podrijetla koja se namjerava registrirati;
 - c) statut udruženja;
 - d) naziv certifikacijskog tijela iz članka 24. stavka (1) ovoga Pravilnika kojega je podnositelj zahtjeva odabrao za utvrđivanje sukladnosti kakvoće, te pismenu suglasnost toga tijela o prihvaćanju istoga;
 - e) potvrda o sukladnosti;
 - f) proizvođačku specifikaciju prehrambenog proizvoda;
 - g) punomoć, ako podnositelja zastupa ovlaštenu zastupnik ili punomoćnik;
 - h) potpis podnositelja zahtjeva, zastupnika odnosno punomoćnika;
 - i) sadržaj zahtjeva sukladno Aneksu II. koji je sastavni dio ovoga Pravilnika.
- (2) Zahtjevom se može zatražiti registracija samo jedne oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla.

Članak 10.
(Sadržaj proizvođačke specifikacije)

- (1) Da bi bio pogodan za registraciju oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla, prehrambeni proizvod mora biti u skladu s proizvođačkom specifikacijom proizvoda (u daljnjem tekstu: specifikacija).
- (2) Specifikacija prehrambenog proizvoda sadrži:
 - a) naziv prehrambenog proizvoda uključujući oznaku izvornosti ili oznaku zemljopisnog podrijetla;
 - b) opis prehrambenog proizvoda uključujući, ako je to primjereno, sirovine i osnovna fizikalna, kemijska, mikrobiološka ili organoleptička svojstva prehrambenog proizvoda;
 - c) definiciju zemljopisnog područja i, ako je to primjereno, podatke koji upućuju na sukladnost sa zahtjevima članka 3. stavka (2) ovoga Pravilnika;
 - d) dokaz da prehrambeni proizvod potječe iz određenog zemljopisnog područja navedenog u članku 2. toč. a) ili b) ovoga Pravilnika;
 - e) opis metode dobivanja prehrambenog proizvoda i, ako je to primjereno, opis autentičnih i nepromjenjivih lokalnih metoda kao i informacije koje se tiču pakiranja, ako udruženje koje podnosi zahtjev utvrdi i obrazloži da se pakiranje mora provoditi u ograničenom zemljopisnom području kako bi se osigurala kakvoća ili podrijetlo ili kontrola;
 - f) pojedinosti koje se odnose na sljedeće:
 - 1) vezu između kakvoće ili svojstava prehrambenog proizvoda i zemljopisnog podrijetla navedenog u članku 2. točki a) ovoga Pravilnika ili
 - 2) u slučaju veze između posebne kakvoće, reputacije ili drugog svojstva prehrambenog proizvoda i zemljopisnog podrijetla navedenog u članku 2. točki b) ovoga Pravilnika;
 - g) naziv i adresu ovlaštenih tijela koja provjeravaju sukladnost s odredbama specifikacije i njihove posebne zadaće;
 - h) bilo koja posebna pravila za označavanje prehrambenog proizvoda koja se odnose na oznaku izvornosti ili oznaku zemljopisnog podrijetla;
 - i) sve zahtjeve propisane posebnim propisima.

Članak 11.
(Veza)

- (1) Pojedinosti koje se spominju u članku 10. stavku (2) točki d) ovoga Pravilnika moraju identificirati:
 - a) dobavljače, količine i podrijetlo svih isporuka sirovina i/ili primljenih prehrambenih proizvoda;
 - b) primatelja, odredište i količinu prehrambenog proizvoda dobavljača;
 - c) vezu između svake isporuke od ulaza koji se navodi u točki a) ovoga stavka i svake isporuke iz točke b) ovoga stavka.
- (2) Pojedinosti koje se spominju u članku 10. stavku (2) točki f) ovoga Pravilnika moraju pružiti objašnjenje kako karakteristike određenog zemljopisnog područja utječu na konačan prehrambeni proizvod.
- (3) S obzirom na oznaku podrijetla prehrambenog proizvoda, specifikacija će utvrditi:

- a) pojedinosti o zemljopisnom području na koje se odnosi veza;
 - b) pojedinosti o kakvoći, ugledu ili svojstvima prehrambenog proizvoda, bitne ili specifične s obzirom na zemljopisno podrijetlo;
 - c) opis i uzajamno djelovanje pojedinosti navedenih u toč. a) i b) ovoga stavka.
- (4) S obzirom na zemljopisnu oznaku prehrambenog proizvoda, specifikacija će utvrditi:
- a) pojedinosti o zemljopisnom području na koje se odnosi veza;
 - b) pojedinosti o posebnoj kakvoći, ugledu ili drugim svojstvima prehrambenih proizvoda pripisivanim određenom zemljopisnom podrijetlu;
 - c) opis i uzajamno djelovanje pojedinosti navedenih u toč. a) i b) ovoga stavka.

Članak 12.
(Postupak formalnog ispitivanja zahtjeva)

- (1) Povjerenstvo utvrđuje potpunost zahtjeva iz članka 6. stavka (1) ovoga Pravilnika u roku od 30 dana od dana zaprimanja zahtjeva.
- (2) Ako je zahtjev nepotpun, podnositelj zahtjeva se poziva da u roku od 15 dana ukloni uočene nedostatke.
- (3) Ako podnositelj zahtjeva u određenom roku iz stavka (2) ovoga članka ne ukloni uočene nedostatke, Agencija zaključkom odbacuje zahtjev za registraciju oznake izvornosti odnosno oznake zemljopisnog podrijetla prehrambenog proizvoda.
- (4) Ako je zahtjev potpun, obavijest o zaprimljenom zahtjevu za registraciju oznake izvornosti odnosno oznake zemljopisnog podrijetla prehrambenog proizvoda objavljuje se u "Službenom glasniku BiH" i na internetskoj stranici Agencije, te svaka fizička ili pravna osoba može uložiti prigovor u vezi s određenim zahtjevom.
- (5) Objava iz stavka (4) ovoga članka uključuje kratak pregled zahtjeva sukladno Aneksu I. koji je sastavni dio ovoga Pravilnika.

Članak 13.
(Prigovor na objavljeni zahtjev)

- (1) Obrazložen prigovor na objavljen zahtjev za registraciju oznake izvornosti odnosno oznake zemljopisnog podrijetla prehrambenog proizvoda može se podnijeti u roku od šest mjeseci računajući od dana objave sadržaja zahtjeva u "Službenom glasniku BiH".
- (2) Prigovor, u roku iz stavka (1) ovoga članka, može se podnijeti ako:
 - a) zahtjev za registraciju nije u skladu s odredbama članka 2. toč. a) i b) i članka 4. ovoga Pravilnika, ili
 - b) bi predložena registracija oznake ugrozila postojanje potpuno ili djelomično istovjetne oznake ili žiga ili postojanje proizvoda koji se nalaze na tržištu najmanje pet godina prije dana objave zahtjeva u "Službenom glasniku BiH" sukladno članku 12. stavku (4) ovoga Pravilnika, ili
 - c) je oznaka, za čiju je registraciju podnesen zahtjev, po svojoj prirodi generička, o čemu podnositelj mora dostaviti potrebne dokaze.
- (3) Izjava o prigovoru mora biti sastavljena sukladno Aneksu III. koji je sastavni dio ovoga Pravilnika.
- (4) Rok za podnošenje prigovora iz stavka (1) ovoga članka ne može se produžavati.

Članak 14.
(Postupak povodom prigovora)

- (1) Povjerenstvo iz članka 6. stavka (2) ovoga Pravilnika rješava o prigovoru.
- (2) Ako Povjerenstvo utvrdi da prigovor ne ispunjava formalne uvjete propisane člankom 13. ovoga Pravilnika, prigovor se zaključkom odbacuje o čemu se obavještavaju podnositelj zahtjeva i podnositelj prigovora, te se postupak za registraciju nastavlja.
- (3) Ako prigovor ispunjava formalne uvjete iz članka 13. ovoga Pravilnika, Povjerenstvo dostavlja prigovor s priloženim dokazima podnositelju zahtjeva za registraciju i poziva ga da u roku od 30 dana dostavi pisano očitovanje na prigovor.
- (4) Rok za očitovanje na prigovor može se, na zahtjev podnositelja zahtjeva za registraciju, iz opravdanih razloga produžiti za još najviše 30 dana.
- (5) Ako podnositelj zahtjeva za registraciju u propisanom roku ne dostavi očitovanje na prigovor, donosi se rješenje o odbijanju zahtjeva.

Članak 15.
(Ispitivanje osnovanosti prigovora)

- (1) Ako se podnositelj zahtjeva za registraciju očituje na podneseni prigovor, Povjerenstvo ispituje osnovanost prigovora u okviru razloga zbog kojih je podnesen.
- (2) Agencija rješenjem odbija zahtjev za registraciju oznake ako utvrdi da je prigovor osnovan i o tome obavještava podnositelja zahtjeva za registraciju i podnositelja prigovora.
- (3) Agencija rješenjem odbija prigovor ako utvrdi da je prigovor neosnovan i o tome obavještava podnositelja zahtjeva za registraciju i podnositelja prigovora.
- (4) U svrhu razmatranja prigovora, Povjerenstvo može zatražiti konzultacije s podnositeljem zahtjeva i podnositeljem prigovora (u daljnjem tekstu: zainteresirane strane) radi postizanja dogovora.
- (5) Ako zainteresirane strane postignu dogovor u roku od šest mjeseci od dana pozivanja na konzultacije, obavještavaju Povjerenstvo o svim čimbenicima koji su omogućili da dogovor bude postignut uključujući i njihova mišljenja, sukladno Aneksu IV. koji je sastavni dio ovoga Pravilnika.
- (6) Ako postignuti dogovor zainteresiranih strana iz stavka (5) ovoga članka ne mijenja ili nebitno mijenja sadržaj obavijesti o zaprimljenom zahtjevu iz članka 12. st. (4) i (5) ovoga Pravilnika, Povjerenstvo nastavlja postupak za registraciju.

Članak 16.
(Okončanje postupka i upis u Registar)

- (1) Na temelju provedenog postupka za registraciju i prijedloga Povjerenstva, Agencija donosi rješenje o registraciji oznake izvornosti odnosno oznake zemljopisnog podrijetla prehrambenog proizvoda (u daljnjem tekstu: rješenje o registraciji).
- (2) Danom pravomoćnosti rješenja o registraciji, oznaka se upisuje u odgovarajući registar, a svaki pojedini član udruženja koji je proizvođač odnosno prerađivač prehrambenog proizvoda s registriranom oznakom upisuje se u odgovarajući registar.
- (3) Registrirana oznaka izvornosti odnosno oznaka zemljopisnog podrijetla objavljuje se u "Službenom glasniku BiH" i na internetskoj stranici Agencije.

Članak 17.
(Označavanje)

- (1) Prehrambeni proizvodi s registriranom oznakom izvornosti odnosno oznakom zemljopisnog podrijetla moraju na deklaraciji pored registriranog naziva imati vidljiv navod "ZAŠTIĆENA OZNAKA IZVORNOSTI" odnosno "ZAŠTIĆENA OZNAKA ZEMLJOPISNOG PODRIJETLA".
- (2) Osim stavljanja oznaka iz stavka (1) ovoga članka dozvoljen je i slikovni prikaz (logotip) koji karakterizira određeno zemljopisno podrijetlo.
- (3) Prava iz st. (1) i (2) ovoga članka obuhvaćaju i uporabu oznaka izvornosti odnosno oznaka zemljopisnog podrijetla prehrambenih proizvoda na ambalaži, katalozima, prospektima, oglasima, posterima, pravo trgovca na uporabu registriranog naziva s oznakama izvornosti i oznakama zemljopisnog podrijetla i drugim oblicima poslovne i trgovačke ponude.
- (4) Deklaracija prehrambenog proizvoda s registriranom oznakom izvornosti odnosno oznakom zemljopisnog podrijetla koji se stavlja na tržište Bosne i Hercegovine mora biti napisana na jednom od jezika u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini, a naziv registrirane oznake može biti jedino na jeziku koji je ili je bio povijesno u uporabi da opiše navedeni proizvod u određenom zemljopisnom području.
- (5) Naziv registrirane oznake iz stavka (4) ovoga članka mora biti napisan u izvornom obliku, a ako je izvorni oblik napisan na drugom jeziku i pismom, prijevod mora biti napisan zajedno s nazivom u njegovom izvornom obliku.

Članak 18.
(Zaštita oznake)

- (1) Registrirana oznaka izvornosti i oznaka zemljopisnog podrijetla štiti se od:
 - a) bilo kakve izravne ili neizravne komercijalne uporabe registrirane oznake za prehrambene proizvode koji nisu obuhvaćeni registracijom, kao i onih proizvoda sličnih proizvodima registriranim pod tom oznakom ili u onoj mjeri u kojoj uporaba oznake iskorištava ugled zaštićene oznake;
 - b) bilo koje zlouporabe, imitacije ili pozivanja, čak i ako je naznačeno istinito zemljopisno podrijetlo prehrambenog proizvoda ili ako se zaštićenoj oznaci dodaju riječi "stil", "tip", "način", "po postupku", "metoda", "kao što se proizvodi u", "imitacija" ili slično;
 - c) bilo koje lažne obavijesti koja može dovesti u zabludu potrošača u odnosu na pravo podrijetlo, prirodu ili suštinsku kakvoću prehrambenog proizvoda, istaknute na unutarnjoj ili vanjskoj ambalaži, materijalu ili dokumentu koji se odnosi na proizvod i pakiranje proizvoda u kontejneru, koji bi dao krivi dojam o podrijetlu proizvoda;
 - d) bilo kojeg drugog postupka koji može dovesti u zabludu potrošača u odnosu na pravo podrijetlo prehrambenog proizvoda.
- (2) Zaštićene oznake ne mogu postati generičke.
- (3) Zabranjuje se uporaba naziva usporedivih prehrambenih proizvoda koji su zaštićeni oznakama izvornosti i oznakama zemljopisnog podrijetla hrane u zemljama Europske unije i drugim zemljama, a nisu u skladu s proizvođačkom specifikacijom tih proizvoda.
- (4) Odbit će se zahtjev za registraciju oznake izvornosti i oznake zemljopisnog podrijetla prehrambenih proizvoda čija uporaba odgovara situacijama navedenim u stavku (3) ovoga članka.

Članak 19.
(Sadržaj registara oznaka)

- (1) U registre se upisuju sljedeći podaci:
 - a) registarski broj oznake izvornosti odnosno oznake zemljopisnog podrijetla prehrambenog proizvoda;

- b) naziv prehrambenog proizvoda koji se štiti oznakom izvornosti odnosno zemljopisnog podrijetla;
 - c) kategorija prehrambenog proizvoda utvrđena Anexom I. ovog Pravilnika, te potkategorija prehrambenog proizvoda koji se štiti oznakom izvornosti odnosno oznakom zemljopisnog podrijetla;
 - d) podaci o podnosiocu zahtjeva odnosno udruženju (naziv udruženja, adresa i zemlja);
 - e) izgled (oblik) oznake izvornosti odnosno oznake zemljopisnog podrijetla, ako je podnositelj zahtjeva ima;
 - f) datum podnošenja zahtjeva;
 - g) datum objave zahtjeva u "Službenom glasniku BiH";
 - h) prigovor, ako je podnesen (broj, datum, podaci o podnosiocu);
 - i) datum donošenja rješenja o registraciji oznake i upisa u registar te broj rješenja;
 - j) datum objave registrirane oznake u "Službenom glasniku BiH";
 - k) naziv i adresa certifikacijskog tijela koje obavlja kontrolu.
- (2) Registri iz članka 1. stavka (1) ovoga Pravilnika su javni.
- (3) Zainteresirana osoba može od Agencije zatražiti izvadak iz registara.

Članak 20.
(Izmjene i dopune specifikacije)

- (1) Podnositelj zahtjeva već registriranih oznaka može uputiti Agenciji obrazložen zahtjev za izmjenu ili dopunu specifikacije sukladno Aneksu V. koji je sastavni dio ovoga Pravilnika.
- (2) Ako se izmjene odnosno dopune odnose na modernizaciju postojećih ili uvođenje novih tehnologija radi znanstvenog i tehnološkog razvoja ili promjenu zemljopisnog područja, tražene izmjene i dopune razmatra Povjerenstvo, te o svojoj odluci obavještava certifikacijsko tijelo.
- (3) Ako izmjene specifikacije uključuju jednu ili više izmjena, provodi se postupak utvrđen čl. 8., 9., 12., 13., 14. i 15. ovoga Pravilnika.
- (4) Ako su predložene izmjene specifikacije manje, Povjerenstvo može predložiti izmjenu bez provedbe postupka iz stavka (3) ovoga članka.
- (5) Ako se prijedlog za izmjenu specifikacije podnosi iz razloga privremene promjene u specifikaciji, koja je rezultat nametnutih obveznih sanitarnih ili fitosanitarnih mjera od strane nadležnih tijela, Povjerenstvo može predložiti izmjenu bez provedbe postupka iz stavka (3) ovoga članka.
- (6) Agencija na temelju pozitivnog mišljenja Povjerenstva odlučuje o izmjenama odnosno dopunama specifikacije.
- (7) Izmjena odnosno dopuna specifikacije objavljuje se u "Službenom glasniku BiH" i na internetskoj stranici Agencije.

Članak 21.
(Pravo uporabe registriranih oznaka)

Pravo uporabe registriranih oznaka izvornosti ili oznaka zemljopisnog podrijetla pripada svim proizvođačima i/ili prerađivačima prehrambenog proizvoda, dok za to ispunjavaju uvjete određene ovim Pravilnikom.

Članak 22.
(Postupak za upis novih korisnika registriranih oznaka)

- (1) Postupak za upis novih korisnika registrirane oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla pokreće se podnošenjem zahtjeva Agenciji za pravo uporabe registrirane oznake izvornosti odnosno oznake zemljopisnog podrijetla.
- (2) Zahtjev za pravo uporabe sadrži:
 - a) registarski broj oznake izvornosti odnosno zemljopisnog podrijetla prehrambenog proizvoda;
 - b) naziv oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla;
 - c) podatke o podnosiocu zahtjeva (ime i prezime odnosno naziv pravne ili fizičke osobe, punu adresu odnosno sjedište te njihov matični broj, a u slučaju udruženja također pravni status udruženja);
 - d) naziv certifikacijskog tijela iz članka 24. stavka (1) ovoga Pravilnika kojega je podnositelj zahtjeva odabrao za utvrđivanje sukladnosti i kontrolu, te pismenu suglasnost toga tijela o prihvaćanju istoga;
 - e) potvrdu o sukladnosti;
 - f) specifikaciju prehrambenog proizvoda u skladu s člankom 10. ovoga Pravilnika;
 - g) punomoć, ako podnositelja zastupa ovlašteni zastupnik ili punomoćnik;
 - h) potpis podnosioca zahtjeva, zastupnika odnosno punomoćnika.
- (3) Na temelju pozitivnog mišljenja Povjerenstva, Agencija donosi rješenje o pravu uporabe registrirane oznake izvornosti odnosno registrirane oznake zemljopisnog podrijetla.
- (4) Danom pravomoćnosti rješenja o pravu uporabe registrirane oznake izvornosti odnosno registrirane oznake zemljopisnog podrijetla prehrambenog proizvoda, novi korisnik se upisuje u odgovarajući registar.

Članak 23.
(Brisanje iz registra korisnika)

- (1) Na temelju mišljenja Povjerenstva i/ili na prijedlog certifikacijskog tijela, Agencija donosi rješenje o brisanju korisnika registrirane oznake izvornosti odnosno registrirane oznake zemljopisnog podrijetla iz odgovarajućeg registra, ukoliko se utvrdi da je došlo do kršenja odredaba ovoga Pravilnika.
- (2) Zahtjev za brisanje iz Registra može zatražiti i bilo koja fizička ili pravna osoba koja ima legitiman interes uz priložen zahtjev s razlogom, sastavljen sukladno Aneksu VI. koji je sastavni dio ovoga Pravilnika.

DIO TREĆI - SUSTAV UTVRĐIVANJA SUKLADNOSTI I KONTROLA

Članak 24.
(Certifikacijsko tijelo)

- (1) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na prijedlog Agencije, na temelju provedenog natječaja, ovlašćuje pravne osobe (u daljnjem tekstu: certifikacijsko tijelo) za utvrđivanje sukladnosti proizvodnje, prerade i samoga prehrambenog proizvoda sa specifikacijom i provedbu kontrole proizvodnje, prerade i samog prehrambenog proizvoda.
- (2) Popis ovlaštenih certifikacijskih tijela objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".
- (3) Nadzor nad radom certifikacijskog tijela provodi Agencija.

Članak 25.

(Uvjeti koje mora ispunjavati certifikacijsko tijelo)

- (1) Certifikacijsko tijelo koje provodi kontrolu proizvodnje odnosno prerade prehrambenih proizvoda mora ispunjavati sljedeće tehničke i organizacijske uvjete:
 - a) biti akreditirano od Instituta za akreditiranje Bosne i Hercegovine ili drugog međunarodno ovlaštenog akreditacijskog tijela prema zahtjevima standarda BAS EN 45011/EN 45011 ili ISO Vodiča 65;
 - b) imati poslovnik kakvoće odobren od Agencije;
 - c) imati jasne i detaljno razradene kontrolne točke i kriterije za ocjenjivanje prehrambenog proizvoda koji nosi oznaku izvornosti odnosno oznaku zemljopisnog podrijetla, prije izdavanja potvrde o sukladnosti;
 - d) imati uspostavljen sustav rješavanja pritužbi u skladu sa standardima iz točke a) ovoga stavka;
 - e) biti tehnički osposobljen za provođenje kontrole proizvodnje i prerade prehrambenog proizvoda te mora utvrditi postupak uzorkovanja;
 - f) pri izdavanju potvrde o sukladnosti biti neovisno i nepristrano;
 - g) u radnom ili ugovornom odnosu imati angažirane ekspertne članove sa stručnim referencijama ovisno o kategoriji prehrambenog proizvoda;
 - h) osigurati zaštitu podataka u skladu s propisima o zaštiti osobnih podataka, kao i zaštitu poslovne tajne.
- (2) Iznimno od odredbe stavka (1) točke a) ovoga članka, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije, može ovlastiti certifikacijsko tijelo iz članka 24. stavka (1) ovoga Pravilnika i u slučaju kada certifikacijsko tijelo još nema akreditaciju, ali je pokrenut postupak akreditacije. Certifikacijsko tijelo dužno je dobiti akreditaciju u roku od dvije godine od dana ovlašćivanja.

Članak 26.

(Zahtjev za utvrđivanje sukladnosti)

- (1) Postupak za utvrđivanje sukladnosti prehrambenog proizvoda sa specifikacijom provodi se prije pokretanja postupka za registraciju oznake izvornosti odnosno oznake zemljopisnog podrijetla i prije pokretanja postupka za upis prava uporabe registrirane oznake izvornosti odnosno registrirane oznake zemljopisnog podrijetla.
- (2) Zahtjev za provedbu postupka utvrđivanja sukladnosti podnosi se certifikacijskom tijelu.
- (3) Zahtjev iz stavka (2) ovoga članka sadrži:
 - a) podatke o podnositelju zahtjeva odnosno udruženju, te o svakom njegovom pojedinom članu, koji je proizvođač odnosno prerađivač prehrambenog proizvoda za koji se traži oznaka ili pravo uporabe registrirane oznake (ime i prezime odnosno naziv pravne ili fizičke osobe ili poljoprivrednog obiteljskog gospodarstva, punu adresu odnosno sjedište te njihov matični broj, a u slučaju udruženja također i pravni status udruženja);
 - b) naziv prehrambenog proizvoda uključujući i naziv oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla;
 - c) specifikaciju proizvoda iz članka 10. ovoga Pravilnika;
 - d) dokaze o ispunjavanju svih općih ili posebnih uvjeta higijene u proizvodnji i preradi prehrambenog proizvoda;
 - e) opis unutarnje kontrole te način vođenja dokumentacije proizvodnje.

Članak 27.
(Prva kontrola)

- (1) Na temelju podnesenog zahtjeva iz članka 26. stavka (2) ovoga Pravilnika, certifikacijsko tijelo prije prve kontrole priprema upute za njezinu provedbu.
- (2) Nakon provedene kontrole sastavlja se zapisnik, koji se dostavlja proizvođaču odnosno prerađivaču.
- (3) Ako se utvrde nedostaci u proizvodnji ili preradi prehrambenog proizvoda, u zapisniku se zahtijeva njihovo uklanjanje.
- (4) Nakon što se ustanovi da su svi nedostaci uklonjeni, certifikacijsko tijelo izrađuje završno izvješće.
- (5) Ako je završno izvješće pozitivno, certifikacijsko tijelo izdaje podnositelju zahtjeva potvrdu o sukladnosti.

Članak 28.
(Kontrola)

- (1) Kontrolu pravnih ili fizičkih osoba, koje proizvode ili prerađuju prehrambeni proizvod s oznakom izvornosti odnosno oznakom zemljopisnog podrijetla, provodi certifikacijsko tijelo sukladno planu kontrole.
- (2) Plan kontrole izrađuje certifikacijsko tijelo, prema uputama Agencije.
- (3) Plan kontrole odobrava Agencija.
- (4) U proizvodnji se kontrola obavlja najmanje jednom godišnje, ako planom kontrole nije drukčije određeno.
- (5) Nakon obavljene kontrole certifikacijsko tijelo dužno je o tome obavijestiti Agenciju i na njezin zahtjev dostaviti joj zapisnik o kontroli.
- (6) Ako se kontrolom utvrdi da prehrambeni proizvod više nije u skladu sa specifikacijom, certifikacijsko tijelo predlaže Agenciji da se proizvođač odnosno prerađivač briše iz registara navedenih u članku 1. stavku (1) ovoga Pravilnika, te o tom postupku certifikacijsko tijelo obavještava fizičku ili pravnu osobu nad kojom je proveden postupak kontrole.

Članak 29.
(Obim proizvodnje)

- (1) Proizvođači odnosno prerađivači prehrambenih proizvoda koji nose oznaku izvornosti odnosno oznaku zemljopisnog podrijetla dužni su dostaviti podatke o količinama sirovina i izvještaj o količini proizvedenih prehrambenih proizvoda certifikacijskom tijelu sukladno planu kontrole.
- (2) Certifikacijsko tijelo dužno je, na zahtjev Agencije, dostaviti sve tražene podatke iz stavka (1) ovoga članka.

DIO ČETVRTI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 30.
(Važenje ustanovljenih oznaka)

- (1) Oznake izvornosti i oznake zemljopisnog podrijetla koje vrijede na dan stupanja na snagu ovoga Pravilnika ostaju na snazi i priznaju se do donošenja rješenja prema odredbama ovoga Pravilnika.
- (2) Nositelji prava iz stavka (1) ovoga članka dužni su pokrenuti postupak za registraciju oznake izvornosti i oznake zemljopisnog podrijetla prehrambenih proizvoda kao i postupak za uporabu registriranih oznaka i upis u odgovarajući registar prema odredbama ovoga Pravilnika najkasnije 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Pravilnika.

(3) Svaka uporaba oznaka izvornosti i oznaka zemljopisnog podrijetla hrane zaštićenih u zemljama Europske unije, kao izraza uvriježenih u svakodnevnom govoru i uobičajenih naziva za takvu robu u Bosni i Hercegovini, prestat će najkasnije 31. prosinca 2013. godine.

(4) Prehrambeni proizvodi zaštićeni oznakom izvornosti i oznakom zemljopisnog podrijetla hrane u zemljama Europske unije i drugim zemljama mogu se staviti na tržište u Bosni i Hercegovini.

Članak 31.
(Troškovi postupka)

Troškove postupka registracije oznake izvornosti i oznake zemljopisnog podrijetla snosi podnositelj zahtjeva.

Članak 32.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 51/10
21. siječnja 2010. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Dr. Nikola Špirić, v. r.

ANEX I.

KATEGORIJE PROIZVODA

1. POLJOPRIVREDNI PROIZVODI NAMIJENJENI ZA PREHRANU LJUDI

- Kategorija 1.1. Svježe meso (i iznutrice);
- Kategorija 1.2. Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni i dr.);
- Kategorija 1.3. Sirevi;
- Kategorija 1.4. Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, ostali mliječni proizvodi, ne uključujući maslac itd.);
- Kategorija 1.5. Ulja i masti (maslac, margarin, ulja itd.);
- Kategorija 1.6. Voće i povrće, žitarice neprerađene ili prerađene;
- Kategorija 1.7. Ribe, školjkaši, rakovi i njihovi proizvodi;
- Kategorija 1.8. Ostali proizvodi (začini itd.);

2. PREHRAMBENI PROIZVODI

- Kategorija 2.1. Pivo;
- Kategorija 2.2. Pića proizvedena od biljnih ekstrakta;
- Kategorija 2.3. Kruh, pecivo, kolači, slastice, keksi i drugi pekarski proizvodi;
- Kategorija 2.4. Prirodne gume i smole;
- Kategorija 2.5. Senf;
- Kategorija 2.6. Tjestenina;

ANEX II.

JEDINSTVENI DOKUMENT

o zaštiti oznaka izvornosti i oznaka zemljopisnog podrijetla

OZNAKA KOJA SE NAMJERAVA REGISTRIRATI (zaokružiti):

- a) oznaka izvornosti
- b) oznaka zemljopisnog podrijetla

1. UDRUŽENJE/ORGANIZACIJA/POJEDINAC

1.1 Naziv:

1.2 Adresa:

Tel:

Faks:

E-pošta:

2. KATEGORIJA PREHRAMBENOG PROIZVODA SUKLADNA ANEKSU I. OVOG PRAVILNIKA

3. SPECIFIKACIJA PROIZVODA

3.3.1 Naziv

3.2 Opis proizvoda

3.3 Sirovina - samo za prerađene proizvode (stanje svih zahtjeva kakvoće ili ograničenja izvornosti sirovina, stanje opravdanosti za svako takvo ograničenje)

3.4 Hrana za životinje - samo za proizvode životinjskog podrijetla (stanje svih zahtjeva kakvoće ili ograničenja podrijetla stočne hrane, stanje opravdanosti za svako takvo ograničenje)

3.5 Posebni koraci u proizvodnji koji moraju preuzeti mjesto u identifikaciji zemljopisnog podrijetla (stanje opravdanosti za svako ograničenje)

3.6 Posebna pravila u vezi sa sječenjem, rendanjem, pakiranjem i drugo (ako nema ne popunjavati; stanje opravdanosti za svako ograničenje)

3.7 Posebna pravila u vezi s deklariranjem (ako nema ne popunjavati; stanje opravdanosti za svako ograničenje)

4. ZEMLJOPISNO PODRUČJE

4.1 Kratka definicija zemljopisnog područja

4.2 Neposredna povezanost sa zemljopisnim područjem

4.3 Posebnost zemljopisnog područja (zahtjev oznake izvornosti uključuje opis svih prisutnih prirodnih i ljudskih čimbenika)

4.4 Posebnost proizvodnje

4.5. Klauzalna veza između zemljopisnog područja i kakvoće ili svojstava proizvoda za oznake izvornosti ili posebnu kakvoću, ugled ili druga svojstva za proizvod za oznake zemljopisnog podrijetla

ANEX III.

IZJAVA O PRIGOVORU

o zaštiti oznaka izvornosti i oznaka zemljopisnog podrijetla

1. IME PROIZVODA

(uzeto iz objavljenog "Službenog glasnika BiH")

2. SLUŽBENA OBAVIJEST

(uzeto iz objavljenog "Službenog glasnika BiH")

Broj obavijesti:

Datum objave "Službenog glasnika BiH":

3. POJEDINOSTI ZA KONTAKT

Osoba za kontaktiranje:

Grupa/organizacija/pojedinac:

ili

Nacionalno tijelo

Odjel:

Adresa:

Telefon/faks:

E-pošta:

4. OBRAZLOŽENJE ZA PRIGOVOR

- Neusklađenost s uvjetima navedenim u članku 2. ovoga Pravilnika
- Registracija imena bit će suprotna članku 4. stavku (3) ovoga Pravilnika
- Registracija imena bit će suprotna članku 5. stavku (1) ovoga Pravilnika
- Registracija imena bit će suprotna članku 5. stavku (2) ovoga Pravilnika
- Registracija će izlagati opasnosti opstanak imena, zaštićenog znaka ili proizvoda u smislu članka 13. stavka (2) točke b) ovoga Pravilnika
- Ime predloženo za registraciju je generičko u smislu članka 13. stavka (2) točke c) ovoga Pravilnika

5. POJEDINOSTI PRIGOVORA

Dostaviti izjavu o razlozima i opravdanosti prigovora. Dostaviti objašnjenje legitimnog interesa prigovaratelja, osim ako prigovor nije na državnoj razini, jer se u tom slučaju ne određuje legitiman interes. Izjava prigovora treba biti potpisana i datirana.

ANEX IV.

OBAVIJEST O OKONČANJU KONZULTACIJA PRATEĆEG POSTUPKA PO PRIGOVORU

1. IME PROIZVODA

(uzeto iz objavljenog "Službenog glasnika BiH")

2. SLUŽBENA OBAVIJEST

(uzeto iz objavljenog "Službenog glasnika BiH")

Broj obavijesti:

Datum objave "Službenog glasnika BiH":

3. REZULTAT KONZULTACIJA

3.1 Sporazum je postignut s pratećim prigovarateljima:
(dodatak preslike dokumenta)

3.2 Sporazum nije postignut s pratećim prigovarateljima:

4. SPECIFIKACIJA PROIZVODA I POJEDINAČNI DOKUMENT

4.1 Specifikacija je dopunjena

DA NE

Ako je odgovor "DA", dodatak opis dopune

4.2 Pojedinačni dokument (ili sadržaj specifikacija) je dopunjen

DA NE

Ako je odgovor "DA", dodatak preslike ili dopunjen dokument

5. DATIRANJE I POTPIS

Ime:

Odjel/organizacija:

Adresa:

Telefon /faks:

E-pošta:

ANEX V.

DOPUNA ZAHTJEVA O ZAŠTITI OZNAKA IZVORNOSTI I OZNAKA ZEMLJOPISNOG PODRIJETLA

sukladno članku 20. ovoga Pravilnika

1. REGISTRIRANO IME (zaokružiti):

- a) oznaka izvornosti
- b) oznaka zemljopisnog podrijetla

2. ZAGLAVLJE U SPECIFIKACIJI PROIZVODA POD UTJECAJEM DOPUNE

- ime proizvoda
- opis proizvoda
- zemljopisno područje
- dokaz podrijetla
- metoda proizvodnje
- veza
- označavanje
- važeći nacionalni zahtjevi
- ostalo

3. VRSTA DOPUNE

- Dopuna standardnog sadržaja ili sadržaja lista
- Dopuna specifikacije registracije oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla za koju nijedan standardni sadržaj nije bio izdan
- Dopuna specifikacije na izmjene za objavu u jedinstvenom dokumentu prema članku 20. stavku (4) ovoga Pravilnika
- Privremena dopuna specifikacije koja je rezultat nametanja obvezatnih sanitarnih i fitosanitarnih mjera od strane nadležnih tijela prema članku 20. stavku (5) ovoga Pravilnika

4. DOPUNA/E

(za svaki označeni kvadratić ovog Aneksa osigurati kratko objašnjenje svake dopune. Pružiti također izjavu tumačenja legitimnog interesa grupe podnositelja dopune).

5. NADOGRADNJA JEDINSTVENOG DOKUMENTA (ako je potrebno)

(koristiti Aneks II. ovoga Pravilnika)

6. POZIVANJE NA OBJAVLJIVANJE SPECIFIKACIJE

ANEX VI.

ZAHTEJEV ZA BRISANJE IZ REGISTRA

sukladno članku 23. stavku (2) ovoga Pravilnika

1. REGISTRIRANO IME (zaokružiti):

- a) oznaka izvornosti
- b) oznaka zemljopisnog podrijetla

2. REGISTRIRANO IME PREDLOŽENO ZA BRISANJE IZ REGISTRA

3. TIP PROIZVODA (IZ ANEKSA I. OVOGA PRAVILNIKA)

4. OSOBA ILI TIJELO KOJE JE UPUTILO ZAHTEJEV ZA BRISANJE IZ REGISTRA

Ime:

Adresa:

Priroda legitimnog interesa u izradi zahtjeva:

(priložiti izjavu objašnjavajući legitimni interes osobe ili grupe koja predlaže brisanje iz registra)

5. RAZLOZI ZA BRISANJE IZ REGISTRA

(priložiti izjavu postojanja razloga i opravdanosti brisanja registracije imena)